

Medier i perspektiv

Programfag medier og kommunikasjon

Omfang: 280 timer

Formål og perspektiv

Formålet med faget medier i perspektiv er å gi elevene forståelse for og innsikt i mediernes egenart, utvikle elevenes evne til kritisk tenkning og refleksjon rundt mediernes rolle i samfunnet, og skape forståelse for de mulighetene og begrensningene individet har i mediesamfunnet i dag. Sentralt i faget står evnen til å se og reflektere kritisk rundt ulike medieuttrykks utforming, hensikt, kvalitet og det å kunne sette uttrykket inn i en kontekst, historisk og kulturelt. Opplæringen skal bidra til å gjøre dem i stand til å delta på sentrale arenaer for meningsutveksling, være bevisste kildebruk i medietekster og selv skrive kreative og reflekterende tekster. Opplæringen skal bidra til å gjøre elevene til reflekterte og ansvarlige medmennesker, som forstår og verdsetter grunnleggende demokratiske verdier. Faget forbereder elevene på et arbeidsliv der bred kompetanse og kjennskap til skriftlig, muntlig, visuell og auditiv kommunikasjon har stor betydning. I samspill med de andre programfagene film og foto, tekst og grafisk design skal elevene utvikle og erfare hvordan mediene kan påvirke og påvirkes. Elevene skal aktivt ta del i det som rører seg i tiden og sette ord på og kritisk reflektere rundt et bredt spekter av perspektiver innen mediefaget. Slik vil eleven også kunne se fremover mot den kommende medievirkeligheten og hva som kan komme til å prege den.

Kjerneelementer

Mediene, individet og samfunnet

Kjerneelementet mediene, individet og samfunnet handler om forståelse av mediernes rolle, makt og troverdighet i dagens samfunn, samt individets muligheter til mediepåvirkning. Elevene bevisstgjøres med hensyn til mediepolitikk, demokrati og ytringsfrihet, og hvordan identitet skapes og formes. Det å kunne vurdere hvordan eierskap, mediehistoriske hendelser og medieutvikling påvirker samfunn og kultur, står sentralt i kjerneelementet.

Mediehistorie

Kjerneelementet mediehistorie handler om at elevene får bred kunnskap og innsikt i mediernes rolle i et historisk perspektiv. De arbeider med det som tidligere har blitt skapt, det som skapes i nåtid, og det de forstiller seg blir sentralt for feltet i framtiden. Elevene ser på ulike medieuttrykk og forstår et fenomen gjennom dets historiske utvikling.

Medieuttrykk og medieanalyse

Kjerneelementet medieuttrykk og medieanalyse handler om at elevene arbeider med ulike medieuttrykk for å forstå dem, og gjøre bruk av dem. De får innsikt i og erfaring med ulike mediebudskap og vurderer hva som er kommunikasjonens hensikt. De bruker analytisk, teoretisk og historisk innsikt, og kildekritisk lesning, til å forstå og gjennomskue et uttrykks form og innhold og hvordan det f.eks. forholder seg til, og er et resultat av, den kulturen det skapes i. Et metaperspektiv på egen og andres tolking av medieuttrykk hører til her.

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- analysere og reflektere over medieuttrykk, beskrive og bruke teorier om tegn, kultur, språk og kommunikasjon
- reflektere over medieuttrykks påvirkning fra tidligere estetiske uttrykk og stilarter
- drøfte hvorfor et medieuttrykk er utformet på en bestemt måte, sette det inn i en kontekst og forstå uttrykkets intensjon
- formulere mediefaglige problemstillinger knyttet til ulike medieuttrykk
- reflektere over ulike kommunikasjonsformer og anvende grunnleggende modeller for kommunikasjon
- utforske og vurdere ny medieteknologi og aktuelle publiseringskanaler og kommunikasjonsformer
- drøfte grunnleggende problemstillinger knyttet til demokratiet og ytringsfrihet og representasjon i mediene
- reflektere over og vurdere kilders troverdighet, kunne drøfte kilders relevans og selv anvende dem på en etterrettelig måte
- presentere og reflektere over sentrale mediehendelser
- utforske og reflektere over ulike kjennetegn ved dramaturgi og ulike fortellerteknikker innenfor sentrale sjangere innen tekst-, bilde- og lydmediene eller en kombinasjon av dem
- dokumentere og diskutere kildebruk
- gjøre rede for medienes funksjon i samfunnet og deres rolle som maktfaktor
- drøfte hvordan mediene kan påvirke menneskers oppfatning av individ og samfunn og forholdet mellom majoritetsbefolkning og minoritetsgrupper
- gjøre rede for og reflektere over bruken av retoriske appellformer og språklige virkemidler i ulike medieuttrykk

Innhold og arbeidsmåter

I faget medier i perspektiv står flerfaglighet sentralt. For å kunne forstå faget må elevene arbeide med helt konkrete eksempler fra medievirkeligheten, både det som har blitt skapt tidligere, og som knytter seg til mediehistorien innen de ulike medieuttrykkene, og det som skapes av medieuttrykk i samtiden. Gjennom fenomenologisk fagdidaktikk møter elevene fagets ulike perspektiver, og i samhandling med de andre fagene på linjen, film og foto, tekst

og grafisk design får elevene en direkte innsikt i og forståelse for forbindelsen mellom de teoretiske og de praktiske sidene av faget. I opplæringen vil elevene arbeide med konkrete oppgaver knyttet til medienes uttrykk, innhold og form, og deres rolle i samfunn, historie, marked, kunst og politikk. Faget skal forholde seg til tradisjonelle medier og nyere medier og romme bredden innen medieuttrykk. Elevene arbeider fenomenologisk gjennom observasjon og analyse, både individuelt og i grupper. Arbeidet munner ut i muntlige presentasjoner og eller skriftlige tekster. På denne måten opparbeider elevene seg kunnskap og øver evnen til å reflektere over relevante problemstillinger innen faget.

I faget medier i perspektiv vil elevene få se et stort spekter av medieuttrykk, både gjennom direkte møte med ulike uttrykk på fagturneer, og gjennom flerfaglig prosesser i samspill med andre fag. Direkte sammenheng mellom de ulike mediefagene, både praktisk og teoretisk, står sentral for arbeidsmetodene gjennom det treårige løpet. Gjennom konkrete eksempler fra film, tv, radio, avis, internett, sosiale medier, grafisk designuttrykk, kommersielle og frie kunstneriske uttrykk, fra fortiden og nåtiden vil elevene selv kunne ta i bruk kunnskapen til å skape teoretiske og analytiske tekster. Bruk av digitale verktøy er en integrert del av arbeidet med oppgaver og presentasjoner.

Elevene vil gjennom de tre årene oppøve evnen til å se forbindelser, anvende informasjon kritisk, få innsikt i og forståelse for et medieuttrykk. og kunne reflektere over og skape relevante problemstillinger til å formulere og skrive den selvvalgte fordypningsoppgave i Vg3.

Vg1: I Vg1 vektlegges det å arbeide med konkrete fenomener og en grunnleggende oversikt. Fokuset ligger på å lære om ulike mediers språk og begreper. Det er også naturlig å jobbe med en historisk oversikt på dette trinnet.

Vg2: I Vg2 arbeides det mer reflekterende og med mer sammensatte fenomener. Det bør være fokus på å sette elementene fra Vg1 inn i større sammenhenger og strukturer. Det er også naturlig å jobbe med kildekritikk og å oppøve forståelse for sammenhengen mellom medier og samfunn.

Vg3: I Vg3 er det fokus på fordypning i faget. Elevene skal bruke et relevant fagspråk i drøftende framstillinger. Elevene gjennomfører et stort skriftlig arbeid der de både presenterer, analyserer og drøfter medieuttrykk opp mot en selvvalgt problemstilling.

Vurdering

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget, den skal peke fremover og være en naturlig del av læringsprosessen. Elevene viser og utvikler kompetanse i programfaget Medier i perspektiv når de anvender kunnskap og metoder i faget og kritisk reflekterer og aktivt stiller spørsmål og utforsker sentrale problemstillinger knyttet til faget, når de analyserer, tolker og sammenligner ulike og sammensatte medietekster og utforsker medieuttrykk i ulike og komplekse kontekster. Veiledning om fagkunnskap, metode og faglig utvikling, vil være sentrale elementer og peke fremover mot en sluttvurdering. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke rådene for å utvikle kompetansen sin i faget. Læreren og elevene skal

være i dialog om elevenes utvikling i programfaget medier i perspektiv. Elevene skal få mulighet til å prøve seg frem. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst ved at elevene får utforske faglige problemstillinger og arbeide kreativt for å finne svar på disse. Læreren skal legge til rette for at elevene utvikler utholdenhet i større arbeider, med fokus på utforskende arbeid med faglige problemstillinger. Eleven skal reflektere over egen faglig utvikling og læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke rådene for å videreutvikle muntlig og skriftlig kompetanse i faget.

Standpunktvurdering

Standpunktkarakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i medier i perspektiv ved avslutningen av opplæringen. Sluttvurderingen bygger på tilstrekkelig mange og ulike vurderingssituasjoner, der fagets ulike kompetansemål er representert. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist kompetansen sin. Læreren skal sette karakter i programfaget basert på kompetansen eleven har vist når de har kommunisert kunnskaper og forståelse for faget, både skriftlig og muntlig. Eleven skal ha én standpunktkarakter i programfaget.